

DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3\(39\)-70-82](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3(39)-70-82)

УДК 65.012:658.14:330.322

JEL classification: M11; M12

Тетяна Василівна Полозова

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою

Харківський національний університет радіоелектроніки (Харків, Україна)

E-mail: tetiana.polozova@nure.ua. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0001-9956-8816>

ResearcherID: H-5461-2017. **Scopus:** 57006705600

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ КОМПАНІЙ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Ключовими поняттями управління сталим розвитком транспортно-логістичних компаній є сталий розвиток, економічна безпека, управління, транспортно-логістична специфіка. Метою дослідження є визначення концептуальних засад управління сталим розвитком транспортно-логістичних компаній в контексті забезпечення економічної безпеки. Визначено цілі управління сталим розвитком транспортно-логістичних компаній. Ключовим аспектом забезпечення економічної безпеки транспортно-логістичних компаній у сучасних умовах є врахування впливу гібридних загроз. Запропоновано заходи протидії гібридним загрозам для транспортно-логістичних компаній. Запропоновано концептуальну модель управління сталим розвитком транспортно-логістичної компанії в контексті забезпечення економічної безпеки, що базується на використанні системного підходу та має багатоцільовий характер. Характерною особливістю запропонованої моделі є відхід від традиційного розуміння формування системи управління, де функціонування системи спрямовано на досягнення однієї мети. Концепція сталого розвитку передбачає багатоцільовий підхід і передбачає, що ефективність функціонування всієї системи управління забезпечується при одночасному досягненні всіх поставлених цілей (соціальних, економічних, екологічних, технологічних, безпекових та інституційних).

Ключові слова: розвиток; сталий розвиток; цілі сталого розвитку; управління; управління сталим розвитком; транспортно-логістична компанія; концептуальна модель; системний підхід; економічна безпека; гібридні загрози.

Рис.: 1. Табл.: 2. Бібл.: 21.

Постановка проблеми. Сучасні умови господарювання зумовлюють необхідність розробки та впровадження нових підходів до управління та механізмів функціонування вітчизняних підприємств будь-якої форми власності та видів діяльності. Наслідки військової російської агресії призвели до фінансової та валютної дестабілізації в країні, погіршення демографічної ситуації, зниження економічної активності та конкурентоспроможності суб'єктів господарювання на ринку, дисбалансу транспортно-логічних потоків в контексті їх географічної асинхронізації тощо. Негативний вплив зазначених факторів відчули на собі всі економічні агенти, зокрема і транспортно-логістичні компанії, які на сьогодні можна вважати найважливішими елементами критичної інфраструктури в контексті забезпечення економічної безпеки країни. За таких умов особливої актуальності набувають питання розробки та використання інноваційних підходів до управління підприємствами, що спрямовані на забезпечення його сталого розвитку в контексті економічної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Концептуальні засади управління сталим розвитком соціально-економічних систем на всіх рівнях управління висвітлювалися багатьма науковцями. Так, концептуальні основи сталого розвитку на макро- та мікрорівнях викладені у роботах таких авторів, як В. С. Загорський [1], Г. Т. П'ятницька, О. М. Григоренко [2], Л. О. Зайцева [3], С. В. Князь, Ю. Є. Тиркало, О. Ю. Фільц [4], І. В. Колупаєва, І. А. Шеко [5], Н. М. Рябець, І. В. Тимків [6] та інші. Ця проблема в різних аспектах активно досліджується також закордонними авторами [7; 8]. Теоретико-методологічні та практичні аспекти управління сталим розвитком підприємств та механізми його забезпечення досліджувалися багатьма авторами, серед яких Д. О. Онопрієнко [9], А. В. Гречко, О. В. Очеретяна [10], І. О. Тарасенко, К. С. Олефіренко, О. В. Мурзабулатова [11], В. Г. Воронкова, Н. Г. Метеленко [12] та інші. Особливості функціонування транспортно-логістичних компаній в контексті сталого розвитку розглядалися такими науковцями, як І. В. Федотова, Н. А. Бочарова [13], В. М. Кудрявцев [14, 15], О. М. Завадська, В. І. Місюкевич, І. В. Безуглова [16] та інші. Взаємозв'язок понять сталого розвитку, адаптивності, менеджменту, невизначеності та ризику знайшов відображення у роботах Г. В. Жосан [17], Л. А. Буркової, В. А. Шепелюк [18].

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Результат огляду літературних джерел свідчить про те, що сучасні наукові дослідження представлені достатньо широкою палітрою напрямів: концепція сталого розвитку та її складові, управління сталим розвитком, функціонал діяльності підприємства з урахуванням пріоритетів сталого розвитку, теоретико-методичні підходи до управління транспортно-логістичними компаніями в контексті сталого розвитку, досліджено взаємозв'язок понять «розвиток» та «економічна безпека». Попри таке різноманіття наукових напрямів, недостатнім є висвітлення проблеми сталого розвитку транспортно-логістичних компаній саме в контексті забезпечення економічної безпеки, що в сучасних умовах розвитку економіки стає пріоритетним завданням.

Мета статті. Метою дослідження є визначення концептуальних засад управління сталим розвитком транспортно-логістичних компаній у контексті забезпечення економічної безпеки.

Виклад основного матеріалу. Формування понятійно-термінологічного апарату даного дослідження базується на різних підходах до визначень понять, що стосуються сталого розвитку, управління сталим розвитком підприємства, економічної безпеки та їх взаємозв'язку. Так, автор Л. О. Зайцева у своїх дослідженнях наголошує на триєдиній концепції сталого розвитку та необхідності розуміння механізмів взаємодії екологічної, соціальної та економічної її складових [3]. Також Л. О. Зайцева визначає основні принципи, на яких ґрунтується концепція сталого розвитку: забезпечення збалансованості економіки та екології; забезпечення збалансованості економічної та соціальної сфер; вирішення завдань, пов'язаних із розвитком сучасних та майбутніх поколінь, що мають рівні права на ресурси.

Колектив авторів С. В. Князь, Ю. Є. Тиркало, О. Ю. Фільц у роботі [4] визначає, що «концепція сталого розвитку підприємства передбачає установавлення рівноваги й системності підходу таких трьох складових, як економічної складової, соціальної складової та екологічної складової».

Науковець Н. М. Рябець [6] стійкий розвиток бізнес-організації інтерпретує багатоаспектно, як: нову управлінську філософію; вчасну відповідь на глобальні ризики та виклики; стратегію, сфокусовану на формування довгострокових конкурентних переваг компанії, підвищення корпоративної стійкості та сприяння сталому розвитку соціуму; діяльність бізнес-організації, що орієнтована на забезпечення відтворення економічного, інтелектуального, людського та соціального капіталів компанії; форму практичного прояву соціальної відповідальності бізнесу.

Можна констатувати, що концепція сталого розвитку залишається однією з найактуальніших у сучасному світі, оскільки спрямована на вирішення глобальних викликів, що стоять перед людством [19]. Вона інтегрує різні аспекти розвитку, забезпечуючи баланс між потребами сьогодення та можливостями майбутніх поколінь. Таким чином, сталий розвиток компанії – це стратегічний підхід, що дозволяє організації залишатися успішною і водночас відповідальною перед суспільством і довкіллям.

З позицій нормативно-правового забезпечення для України концепція сталого розвитку імплементується через Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» [20] та є надзвичайно важливою з огляду на:

- екологічні проблеми (забруднення водних ресурсів, деградація земель, висока енергоємність економіки);
- соціальні виклики (нерівність доходів, демографічні проблеми, трудова міграція);
- трансформаційні процеси в економіці (необхідність переходу до «зеленої» економіки, зменшення залежності від викопних видів палива та інтеграція в глобальні ринки).

Виходячи з концепції Цілей сталого розвитку (ЦСР) [19] всі глобальні цілі комплексно та функціонально перетинаються між собою, але напрями їх досягнення можна об'єднати в кілька груп (соціальні, економічні, екологічні, технологічні, безпекові), що наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Функціональне групування цілей сталого розвитку

Група цілей	Функціональне призначення	Номер цілі сталого розвитку
1	2	3
1. Соціальні	Спрямовані на покращення якості життя, забезпечення рівних можливостей та розвитку людського потенціалу	ЦСР 1. Подолання бідності ЦСР 2. Подолання голоду, розвиток сільськогосподарства ЦСР 3. Міцне здоров'я та благополуччя ЦСР 4. Якісна освіта ЦСР 5. Гендерна рівність ЦСР 10. Зменшення нерівності

Закінчення табл. 1

1	2	3
2. Економічні	Стосуються економічного зростання, створення робочих місць та раціонального використання ресурсів	ЦСР 8. Гідна праця та економічне зростання ЦСР 9. Промисловість, інновації та інфраструктура ЦСР 11. Стійкі міста та громади ЦСР 12. Відповідальне споживання та виробництво
3. Екологічні	Спрямовані на збереження довкілля, боротьбу зі зміною клімату та раціональне використання природних ресурсів	ЦСР 6. Чиста вода та санітарія ЦСР 7. Доступна та чиста енергія ЦСР 13. Боротьба зі зміною клімату ЦСР 14. Збереження морських екосистем ЦСР 15. Збереження екосистем суші
4. Технологічні	Передбачають розвиток інновацій, цифровізації та технологій	ЦСР 9. Промисловість, інновації та інфраструктура ЦСР 12. Відповідальне споживання та виробництво ЦСР 7. Доступна та чиста енергія
5. Безпекові	Стосуються миру, безпеки та подолання конфліктів	ЦСР 16. Мир, справедливість та сильні інститути ЦСР 13. Боротьба зі зміною клімату (як фактор глобальної безпеки)
6. Інституційні	Спрямовані на розвиток ефективних інституцій та партнерства	ЦСР 16. Мир, справедливість та сильні інститути ЦСР 17. Партнерство заради стійкого розвитку

Джерело: розроблено автором на основі [19].

Таке групування дозволяє краще зрозуміти взаємозв'язки між цілями сталого розвитку та зосередити увагу на конкретних сферах для досягнення збалансованого прогресу в усіх аспектах життя.

Транспонуючи такий підхід на управління сталим розвитком транспортно-логістичних компаній в контексті забезпечення економічної безпеки, запропоновано аналогічний розподіл цілей, що наведено у таблиці 2.

Зазначені цілі управління сталим розвитком транспортно-логістичних компаній охоплюють усі основні аспекти їхньої діяльності: від соціальної відповідальності та корпоративної культури до впровадження інноваційних технологій в умовах забезпечення економічної безпеки. Їх реалізація сприяє забезпеченню конкурентоспроможності компаній на ринку, стійкості бізнесу в довгостроковій перспективі та гармонійному розвитку суспільства й економіки.

Новим викликом для вітчизняних компаній у сучасних умовах є гібридні загрози, які на сьогодні стають найважливішим елементом системи управління сталим розвитком будь-якого підприємства, особливо транспортно-логістичних компаній, діяльність яких здійснюється в умовах глобалізації та посилення конкуренції.

Таблиця 2

Цілі управління сталим розвитком транспортно-логістичних компаній

Група цілей	Функціональне призначення	Ціль управління сталим розвитком
1	2	3
1. Соціальні	Спрямовані на забезпечення дотримання соціальних стандартів, інклюзивності, гендерної рівності, розвитку корпоративної культури, соціальної відповідальності, професійних компетентностей	<p>1.1 Забезпечення справедливих умов праці та підвищення соціальних стандартів для співробітників.</p> <p>1.2 Навчання та професійний розвиток персоналу для покращення компетентностей.</p> <p>1.3 Розвиток корпоративної культури, орієнтованої на соціальну відповідальність.</p> <p>1.4 Підтримка місцевих громад через соціальні ініціативи та проекти.</p> <p>1.5 Забезпечення гендерної рівності та інклюзивності у трудових відносинах</p>
2. Економічні	Спрямовані на підвищення прибутковості компанії, її інноваційно-інвестиційний розвиток, створення робочих місць та раціональне використання ресурсів компанії	<p>2.1 Оптимізація витрат на логістичні операції та підвищення ефективності ресурсів.</p> <p>2.2 Забезпечення конкурентоспроможності компанії через інновації та нові бізнес-моделі.</p> <p>2.3 Диверсифікація джерел доходів і послуг для зниження ризиків.</p> <p>2.4 Підвищення прибутковості шляхом використання ефективних логістичних стратегій.</p> <p>2.5 Інвестиції в розвиток інфраструктури для довгострокового економічного зростання</p>
3. Екологічні	Спрямовані на збереження довкілля, раціональне використання природних ресурсів	<p>3.1 Зниження викидів CO₂ через впровадження екологічних транспортних засобів (електромобілі, газомоторні транспортні засоби).</p> <p>3.2 Мінімізація екологічного впливу логістичних операцій через використання екологічних упаковок і зменшення відходів.</p> <p>3.3 Раціональне використання природних ресурсів у логістичних процесах.</p> <p>3.4 Впровадження систем рециркуляції та управління відходами.</p> <p>3.5 Участь у міжнародних програмах з охорони довкілля та реалізація «зелених» ініціатив</p>
4. Технологічні	Передбачають впровадження інноваційних технологій, цифровізацію платформ управління транспортно-логістичними потоками	<p>4.1 Впровадження цифрових платформ для моніторингу та управління логістичними процесами (Big Data, IoT, блокчейн).</p> <p>4.2 Розвиток автоматизації на складах і транспортних вузлах.</p> <p>4.3 Використання інноваційних технологій для оптимізації маршрутів і зменшення витрат.</p> <p>4.4 Розробка та впровадження інтелектуальних транспортних систем (ITS).</p> <p>Інтеграція новітніх програмних рішень для покращення клієнтського сервісу</p>

Закінчення табл. 1

1	2	3
5. Безпекові	Спрямовані на забезпечення економічної безпеки, протидію гібридним загрозам, подолання корпоративних конфліктів та реалізацію заходів антикризового менеджменту	5.1 Забезпечення кібербезпеки інформаційних систем для захисту даних клієнтів і операцій. 5.2 Управління ризиками у транспортних і складських процесах для запобігання аваріям і втратам. 5.3 Підвищення фізичної безпеки складів, транспорту та персоналу через використання сучасних технологій (відеоспостереження, системи доступу). 5.4 Розробка планів дій у кризових ситуаціях (природні катастрофи, гібридні загрози). 5.5 Захист логістичних ланцюгів від зовнішніх та внутрішніх загроз (тероризм, саботаж)
6. Інституційні	Спрямовані на забезпечення стандартів сталого розвитку, прозорості управління, розвитку партнерських відносин на національному та міжнародному рівнях	6.1 Впровадження стандартів сталого розвитку відповідно до міжнародних та національних норм. 6.2 Забезпечення прозорості управління та підзвітності перед акціонерами та суспільством. 6.3 Розвиток партнерських відносин із клієнтами, постачальниками та урядами для спільного вирішення питань сталого розвитку. 6.4 Участь у розробці державних і галузевих політик, спрямованих на сталий розвиток логістики. 6.5 Формування механізмів внутрішнього аудиту для моніторингу впровадження принципів сталого розвитку

Джерело: розроблено автором на основі [19].

У широкому значенні гібридні загрози інтерпретують як «скоординовані та синхронізовані дії, які навмисно спрямовані на системні вразливості демократичних держав та інститутів, за використанням широкого кола засобів» [21].

Гібридні загрози, які поєднують традиційні та нетрадиційні форми впливу (кібератаки, економічний тиск, інформаційні операції, дезінформація, репутаційні атаки, фізичні загрози), стають найвпливовішим чинником в діяльності компаній та забезпеченні їх економічної безпеки. Ключовим аспектом забезпечення економічної безпеки транспортно-логістичних компаній у сучасних умовах є врахування впливу гібридних загроз, наслідки якого виражаються у такому:

- порушення логістичних ланцюгів (атаки на транспортні маршрути або склади можуть призвести до затримок у постачаннях, зростання витрат і втрати клієнтів);
- економічні втрати (кібератаки, спрямовані на фінансові системи компаній, можуть призводити до крадіжки коштів, інформації або блокування операцій);
- репутаційні ризики (дезінформація щодо якості послуг або участі компанії в неетичних діях може негативно вплинути на імідж і довіру клієнтів);
- зростання витрат на безпеку (необхідність інвестувати в сучасні технології захисту та управління ризиками);

– юридичні ризики (недотримання вимог щодо захисту даних і стандартів безпеки може спричинити штрафи та юридичні санкції).

У системі управління сталим розвитком транспортно-логістичних компаній має бути приділено особливу увагу розробці та впровадженню дієвих механізмів захисту від гібридних загроз:

– у сфері кібербезпеки має бути передбачено використання сучасних систем захисту інформації (антивірусні програми, міжмережеві екрани, шифрування даних); постійний моніторинг кіберзагроз і оновлення систем захисту; проведення тренінгів для персоналу щодо кібергігієни;

– економічний захист передбачає диверсифікацію джерел доходів і поставальників; використання страхування ризиків; формування фінансових резервів для подолання кризових ситуацій;

– заходи щодо забезпечення інформаційної безпеки можуть передбачати створення відділів управління репутацією для моніторингу медіапростору; використання фактчекінгу для боротьби з дезінформацією; розробку комунікаційних стратегій для запобігання репутаційним втратам;

– заходи, спрямовані на забезпечення фізичної безпеки передбачають укріплення складів і транспортних засобів; використання систем відеоспостереження та датчиків контролю доступу; співпрацю з правоохоронними органами для моніторингу потенційних фізичних загроз;

– напрями стратегічного управління ризиками передбачають розробку планів дій у разі надзвичайних ситуацій; впровадження системи моніторингу та оцінки ризиків; використання технологій штучного інтелекту для прогнозування гібридних загроз.

Важливим елементом у механізмах протидії гібридним загрозам є держане регулювання (розробка стандартів безпеки для транспортно-логістичної сфери; забезпечення підтримки у разі кібератак тощо) та міжнародна співпраця (обмін інформацією між країнами щодо гібридних загроз, участь у міжнародних програмах із кіберзахисту тощо).

З позицій системного підходу управління сталим розвитком транспортно-логістичної компанії в контексті забезпечення економічної безпеки – це цілеспрямовані дії суб'єкта управління стосовно об'єкта управління, що передбачають реалізацію процесів і використання відповідних механізмів, спрямованих на забезпечення ефективного функціонування компанії з метою гармонійного досягнення соціальних, економічних, екологічних, технологічних, безпекових та інституційних цілей в умовах забезпечення рівня економічної безпеки.

Слід зазначити, що з позицій процесного підходу управління сталим розвитком транспортно-логістичної компанії в контексті забезпечення економічної безпеки можна інтерпретувати як комплексний процес планування, організації, мотивації, контролю та адаптації діяльності компанії, спрямований на забезпечення її довгострокової економічної стабільності,

ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

конкурентоспроможності та стійкості до внутрішніх і зовнішніх загроз, з урахуванням принципів екологічної стійкості, соціальної відповідальності та ефективного використання ресурсів.

З урахуванням визначених теоретичних положень, у даному дослідженні запропоновано концептуальну модель управління сталим розвитком транспортно-логістичної компанії в контексті забезпечення економічної безпеки, що наведено на рис. 1.

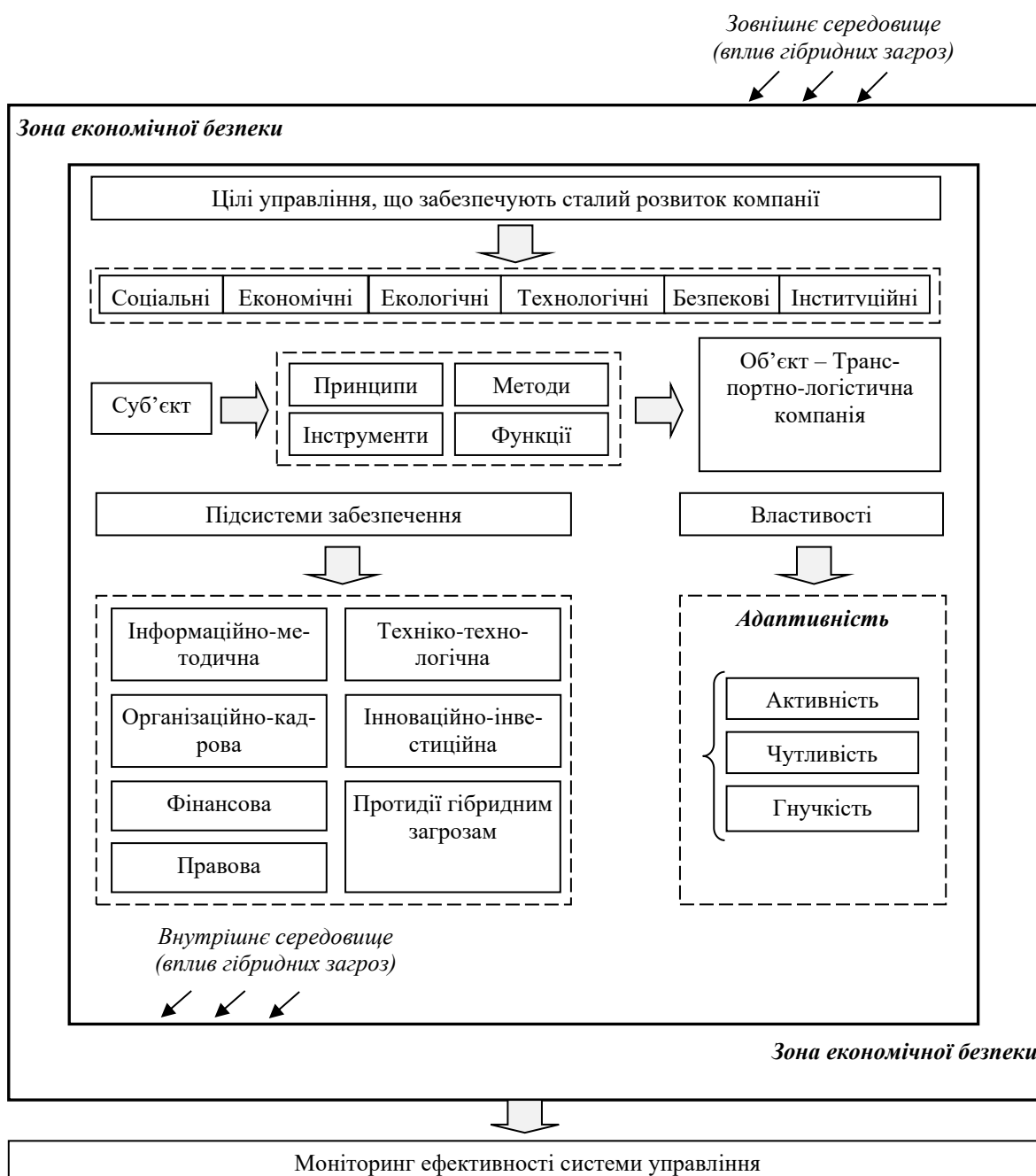


Рис. 1. Концептуальна модель управління сталим розвитком транспортно-логістичної компанії в контексті забезпечення економічної безпеки (системний підхід)

Джерело: розроблено автором.

Характерною особливістю запропонованої моделі є відхід від традиційного розуміння формування системи управління, де функціонування системи спрямовано на досягнення однієї мети. Саме концепція сталого розвитку передбачає багатоцільовий підхід і передбачає, що ефективність функціонування всієї системи управління забезпечується при одночасному досягненні всіх поставлених цілей (соціальних, економічних, екологічних, технологічних, безпекових та інституційних). Це стає можливим через досягнення гармонійного розвитку компанії шляхом поєднання економічної вигоди, екологічної відповідальності та соціальної стабільності; захист від потенційних загроз для економічної стійкості та конкурентних позицій на ринку; підвищення довіри з боку клієнтів, партнерів і громадськості.

Збереження зони економічної безпеки в системі управління сталим розвитком транспортно-логістичних компаній забезпечується через адаптивність самої системи, що характеризується її спроможністю до активної поведінки, чутливості реагування на вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, гнучкого пристосування до умов мінливого середовища, що постійно трансформується.

Таким чином, управління сталим розвитком транспортно-логістичних компаній вимагає інтеграції екологічних, соціальних і економічних аспектів у стратегію бізнесу. Це забезпечує не лише відповідність сучасним стандартам, але й створює конкурентні переваги. Успіх у впровадженні концепції сталого розвитку залежить від адаптації інноваційних технологій, розвитку партнерських відносин і забезпечення довгострокового балансу між економічною ефективністю та екологічною відповідальністю.

Висновки і пропозиції. Результати проведеного дослідження свідчать про те, що сталий розвиток будь-якої компанії – це безперервний процес розвитку бізнесу, що супроводжується трансформаційними змінами в діяльності та стані суб'єкта господарювання, спрямований на досягнення довгострокової економічної ефективності, соціальної відповідальності та екологічної стійкості шляхом оптимального використання ресурсів, інновацій та впровадження принципів корпоративної відповідальності під впливом факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Управління сталим розвитком транспортно-логістичної компанії є стратегічним інструментом забезпечення її стійкості та довгострокового успіху в умовах сучасних викликів.

Гібридні загрози є суттєвим викликом для транспортно-логістичних компаній, оскільки вони впливають на економічну безпеку, репутацію та операційну діяльність. Ефективне управління ризиками вимагає інтеграції сучасних технологій, розвитку систем безпеки та стратегічного підходу до планування. Співпраця з державою та міжнародними організаціями також є важливим фактором у забезпеченні стійкості транспортно-логістичних компаній перед гібридними загрозами.

У цьому дослідженні запропоновано концептуальну модель управління сталим розвитком транспортно-логістичної компанії в контексті забезпечення економічної безпеки, що базується на використанні системного підходу та має багатоцільовий характер.

Перспективою подальших досліджень може бути розробка теоретико-методологічних засад елементного складу концептуальної моделі управління сталим розвитком транспортно-логістичних компаній.

Список використаних джерел

1. Загорський В. С. Концептуальні основи формування системи управління сталим розвитком еколого-економічних систем : Монографія / В. С. Загорський. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. – 336 с.
2. П'ятницька Г. Т. Еволюція концепції сталого розвитку: управлінський ракурс / Г. Т. П'ятницька, О. М. Григоренко // Бізнес Інформ. – 2021. – № 12. – С. 250–257.
3. Зайцева Л. О. Складові концепції сталого розвитку [Електронний ресурс] / Л. О. Зайцева // Ефективна економіка. – 2019. – № 11. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7401>.
4. Князь С. В. Концепція сталого розвитку та її корисність для розробки механізму контролю в системі управління підприємством / С. В. Князь, Ю. Є. Тиркало, О. Ю. Фільц // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія : Економічні науки. – 2021. – № 11(1). – С. 58–66.
5. Kolupaieva I. Digital Transformation in the Context of Sustainable Development of European Countries / I. Kolupaieva, I. Sheiko, T. Polozova // Problemy Ekorozwoju – Problems of Sustainable Development. – 2024. – 19(1): pp. 89–103.
6. Рябець Н. М. Концептуальні засади, фактори та менеджмент сталого розвитку бізнес-організації в умовах наростання кризових явищ в глобальній економічній системі [Електронний ресурс] / Н. М. Рябець, І. В. Тимків // Ефективна економіка. – 2023. – № 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_2_26/
7. Strange T. Sustainable Development: Linking Economy, Society, Environment / T. Strange, A. Bayley // Organization for Economic Cooperation and Development (OECD). – Paris, 2008. – 141 p.
8. Etzion D. Big Data, Management, and Sustainability: Strategic Opportunities Ahead / D. Etzion, A. Aragon-Correa // Organization & Environment. – 2016. – Vol. 29, Is. 2. – Pp. 147–155.
9. Онопрієнко Д. О. Управління забезпеченням сталого розвитку підприємства / Д. О. Онопрієнко // Економіка. Фінанси. Право. – 2021. – № 6(1). – С. 33–36.
10. Гречко А. В. Економічні переваги імплементації механізму управління сталим розвитком на вітчизняних підприємствах / А. В. Гречко, О. В. Очеретяна // Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». – 2022. – № 22. – С. 47–51.
11. Тарасенко І. О. Стратегічне управління стійким розвитком промислових підприємств в умовах післявоєнного відновлення України / І. О. Тарасенко, К. С. Олефіренко, Т. В. Полозова, О. В. Мурзабулатова // Економіка. Фінанси. Право. – 2023. – № 7. – С. 73–77.
12. Управління сталим розвитком промислового підприємства: теорія і практика : колективна монографія / за ред. д. філософ. н., проф. В. Г. Воронкової, д.е.н., проф. Н. Г. Метеленко. – Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2021. – 588 с.
13. Федотова І. В. Концептуальні основи управління життєздатним автотранспортним підприємством на засадах сталого розвитку / І. В. Федотова, Н. А. Бочарова // Економіка транспортного комплексу. – 2023. – Вип. 41. – С. 86–104.

14. Кудрявцев В. М. Сталий розвиток транспортного підприємства: оцінка, проект та механізм інтеграції стратегії / В. М. Кудрявцев // Економіка транспортного комплексу. – 2024. – Вип. 43. – С.127–143.

15. Кудрявцев В. М. Механізм як складова системи управління стійким економічним розвитком транспортного підприємства / В. М. Кудрявцев // Економіка транспортного комплексу. – 2023. – Вип. 41. – С. 165–179.

16. Завадська О. М. Формування стратегії розвитку транспортно-логістичних компаній в сучасних умовах / О. М. Завадська, В. І. Місюкевич, І. В. Безуглова // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія : Економічні науки. – 2023. – № 9(1). – С. 49–57.

17. Жосан Г. В. Адаптивний менеджмент і сталий розвиток: взаємозв'язок понять у контексті управління діяльністю підприємства в умовах невизначеності / Г. В. Жосан // Бізнес Інформ. – 2021. – № 3. – С. 179–187.

18. Буркова Л. А. Управління фінансовими та податковими ризиками в бізнесі за для досягнення сталого розвитку / Л. А. Буркова, В. А. Шепелюк // Ефективна економіка. – 2023. – № 4. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_4_39.

19. Цілі сталого розвитку до 2030 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://globalcompact.org.ua/tsili-stijkogo-rozvytku>.

20. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.

21. Глосарій з гібридних загроз [Електронний ресурс] / за ред. С. В. Гришко. – Харків : ХНУРЕ, 2021. – 113 с. – Режим доступу: <https://warn-erasmus.eu/ua/glossary/>.

Reference

1. Zahorskyi, V.S. (2018). *Kontseptualni osnovy formuvannia systemy upravlinnia stalym rozvytkom ekoloho-ekonomichnykh system [Conceptual foundations of the formation of a management system for sustainable development of ecological and economic systems]*. LRIDU NADU.

2. Piatnytska, H.T., & Hryhorenko, O.M. (2021). Evoliutsiia kontseptsii staloho rozvytku: upravlinskyi rakurs [Evolution of the concept of sustainable development: a managerial perspective]. *Biznes Inform – Business Inform*, (12), 250–257.

3. Zaitseva, L.O. (2019). Skladovi kontseptsii staloho rozvytku [Components of the concept of sustainable development]. *Efektivna ekonomika – Effective Economy*, (11). <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7401>.

4. Kniaz, S.V., Tyrkalo, Yu.Ye., & Filts, O.Yu. (2021). Kontseptsiiia staloho rozvytku ta yii korysnist dlia rozrobky mekhanizmu kontroliu v systemi upravlinnia pidpriemstvom [The concept of sustainable development and its usefulness for the development of a control mechanism in the enterprise management system]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». Serii: Ekonomichni nauky – International scientific journal "Internauka". Series: Economic Sciences*, 11(1), 58–66.

5. Kolupaieva, I. Sheiko, I., & Polozova, T. (2024). Digital Transformation in the Context of Sustainable Development of European Countries. *Problemy Ekorozwoju – Problems of Sustainable Development*, 19(1), 89–103.

6. Riabets, N.M., & Tymkiv, I.V. (2023). Kontseptualni zasady, faktory ta menedzhment staloho rozvytku biznes-orhanizatsii v umovakh narostannia kryzovykh yavyschch v hlobalnii ekonomichnii systemi [Conceptual principles, factors and management of sustainable development of business organizations in the context of increasing crisis phenomena in the global economic system]. *Efektivna ekonomika – Effective Economy*, 2. http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_2_26.

7. Strange, T., & Bayley, A. (2008). Sustainable Development: Linking Economy, Society, Environment. *Organization for Economic Cooperation and Development (OECD)*.

8. Etzion, D., & Aragon-Correa, A. (2016). Big Data, Management, and Sustainability: Strategic Opportunities Ahead. *Organization & Environment*, 29(2), 147–155.

9. Onoprienko, D. O. (2021). Management of sustainable development of an enterprise [Upravlinnia zabezpechenniam staloho rozvytku pidpriemstva]. *Ekonomika. Finansy. Pravo – Economics. Finance. Law*, 6(1), 33–36.

10. Hrechko, A.V., & Ocheretiana, O.V. (2022). Ekonomichni perevahy implementatsii mekhanizmu upravlinnia stalym rozvytkom na vitchyznianskykh pidpriemstvakh [Economic benefits of implementing the sustainable development management mechanism at domestic enterprises]. *Ekonomichnyi visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskiy politekhnichnyi instytut» – Economic Bulletin of the National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"*, (22), 47–51.

11. Tarasenko, I.O., Olefirenko, K.S., Polozova, T.V., & Murzabulatova, O.V. (2023). Stratehichne upravlinnia stiikym rozvytkom promyslovykh pidpriemstv v umovakh pisliavoiennoho vidnovlennia Ukrainy [Strategic management of sustainable development of industrial enterprises in the conditions of post-war restoration of Ukraine]. *Ekonomika. Finansy. Pravo – Economics. Finance. Law*, (7), 73–77.

12. Voronkova, V.H., Metelenko, N.H. (eds.). (2021). *Upravlinnia stalym rozvytkom promysloвого pidpriemstva: teoriia i praktyka [Management of sustainable development of an industrial enterprise: theory and practice]*. Vydavnychi dim «Helvetyka».

13. Fedotova, I. V., & Bocharova, N. A. (2023). Kontseptualni osnovy upravlinnia zhyt-tiezdatnym avtotransportnym pidpriemstvom na zasadakh staloho rozvytku [Conceptual foundations of managing a viable motor transport enterprise on the basis of sustainable development]. *Ekonomika transportnoho kompleksu – Economics of the transport complex*, 41, 86–104.

14. Kudriavtsev, V.M. (2024). Stalyi rozvytok transportnoho pidpriemstva: otsinka, proiekt ta mekhanizm intehratsii stratehii [Sustainable development of a transport enterprise: assessment, project and mechanism of strategy integration]. *Ekonomika transportnoho kompleksu – Economics of the transport complex*, 43, 127–143.

15. Kudriavtsev, V.M. (2023). Mekhanizm yak skladova systemy upravlinnia stiikym ekonomichnym rozvytkom transportnoho pidpriemstva [Mechanism as a component of the management system for sustainable economic development of a transport enterprise]. *Ekonomika transportnoho kompleksu – Economics of the transport complex*, 41, 165–179.

16. Zavadzka, O.M., Misiukevych, V.I., & Bezuhlova, I.V. (2023). Formuvannia stratehii rozvytku transportno-lohistychnykh kompanii v suchasnykh umovakh [Formation of a development strategy for transport and logistics companies in modern conditions]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». Seriya: Ekonomichni nauky – International scientific journal "Internauka". Series: Economic Sciences*, (9(1)), 49–57.

17. Zhosan, H.V. (2021). Adaptivnyi menedzhment i stalyi rozvytok: vzaiemozviazok poniat u konteksti upravlinnia diialnistiu pidpriemstva v umovakh nevyznachenosti [Adaptive management and sustainable development: the relationship of concepts in the context of managing the activities of an enterprise under conditions of uncertainty]. *Biznes Inform – Business Inform*, (3), 179–187.

18. Burkova, L.A., Shepeliuk, V.A. (2023). Upravlinnia finansovymy ta podatkovymy ryzykamy v biznesi zadlia dosiahnennia staloho rozvytku [Managing financial and tax risks in business to achieve sustainable development]. *Efektivna ekonomika – Effective Economy*, (4). http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_4_39.

19. Tsili staloho rozvytku do 2030 roku [Sustainable Development Goals by 2030]. (n.d.). <https://globalcompact.org.ua/tsili-stijkogo-rozvytku>.

20. Pro Tsili staloho rozvytku Ukrainy na period do 2030 roku [On the Sustainable Development Goals of Ukraine for the period up to 2030], Decree of the President of Ukraine dated 30.09.2019 № 722/2019. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.

21. Hryshko, S.V. (ed.). (2021). *Hlosarii z hibrydnykh zahroz [Glossary of Hybrid Threats]*. KhNURE. <https://warn-erasmus.eu/ua/glossary/>.

Отримано 03.09.2024

UDC 65.012:658.14:330.322

Tetiana Polozova

Doctor of Economic Sciences, Professor,
Head of Department of Economic Cybernetics and Management of Economic Security
Kharkiv National University of Radio Electronics (Kharkiv, Ukraine)

E-mail: tetiana.polozova@nure.ua. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0001-9956-8816>

ResearcherID: H-5461-2017. **Scopus:** 57006705600

CONCEPTUAL PRINCIPLES OF MANAGEMENT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TRANSPORT AND LOGISTICS COMPANIES IN THE CONTEXT OF ENSURING ECONOMIC SECURITY

The fundamental concepts of managing the sustainable development of transport and logistics companies are sustainable development, economic security, management, transport and logistics specifics. The purpose of the research is to determine the conceptual principles of sustainable development management of transport and logistics companies in the context of ensuring economic security. The goals of sustainable development management of transport and logistics companies are determined. A key aspect of ensuring the economic security of transport and logistics companies in modern conditions is to consider the impact of hybrid threats: disruption of logistics chains, financial losses, reputational risks, increased security costs, and legal risks. Measures to counter hybrid threats for transport and logistics companies are proposed. A conceptual model of management of sustainable development of a transport and logistics company in the context of ensuring economic security is proposed, which is based on the use of a systemic approach and has a multi-purpose nature. A characteristic feature of the proposed model is a departure from the traditional understanding of the formation of a management system, where the system's functioning is aimed at achieving one goal. The concept of sustainable development provides for a multi-purpose approach. It assumes that the effectiveness of the functioning of the entire management system is ensured while simultaneously achieving all set goals (social, economic, environmental, technological, security, and institutional). This becomes possible through attaining harmonious development of the company by combining economic benefit, ecological responsibility, and social stability; protection from potential threats to economic stability and competitive positions in the market; and increasing trust from customers, partners, and the public.

Keywords: development; sustainable development; sustainable development goals; management; sustainable development management; transport and logistics company; conceptual model; systems approach; economic security; hybrid threats.

Fig.: 1. Table: 2. References: 21.